

neen¹⁾, Hesperian puiston soittolavan²⁾, Hesperian puiston³⁾ laululavan ja ravintolatalon rakennuksen, Sinivuorenmaalle⁴⁾ rakennettavan soittolavan ja ravintolarakennuksen, Lauttasaaren lautan maahannousupaikalle Ruoholahdessa⁵⁾ rakennettavan paviljongin sekä talon n:o 11 kohdalle Unioninkadun⁶⁾ varrella rakennettavan bentsiinimyntiaseman piirustukset.

Tontille n:o 1 It. Henrikinkadun varrella rakennettavan uutisrakennuksen piirustukset hyväksyttiin⁷⁾ sillä ehdolla, että Pohj. Esplanadikadulle näkyvää ent. Osakeyhtiö Argoksen talon päätyä niin käsiteltäisiin, ettei se vaikuttaisi katukuvaa häiritsevästi.

Rahatoimikamari päätti⁸⁾ edelleen hyväksyä Aktiebolaget Bollplan osakeyhtiölle vuokratulle alueelle Töölössä rakennettavaksi aiotun kioskin, soittolavan ja kelkkaradan piirustukset sekä niinkään oikeuttaa yhtiön asettamaan osan aluetta ympäröivästä aidasta mainitun alueen rajaviivojen ulkopuolelle sillä ehdolla, että se kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta siirrettäisiin oikealle paikalleen.

Korpaksen-Ruskeasuon alueille rakennettavien siirtolapuutarhatupien mallipiirustukset hyväksyttiin⁹⁾.

Piirustusten laatiminen ja rakennustöitten valvonta. Sosialilautakunnan esitys, että parempien piirustuksien aikaansaamiseksi niitä rakennuksia varten, joita rakennettaisiin vuokratonteille Toukolan kortteleissa n:oissa 912 ja 913, anojia kehoitettaisiin, milloin he sitä halusivat, kääntymään rakennuskonttorin asemakaavaosaston puoleen, ei aiheuttanut¹⁰⁾ toimenpidettä rahatoimikamarin puolelta.

Rahatoimikamari päätti¹¹⁾, että rakennusyritysten valvonta erällä Reimarsin talon mailla olevilla tonteilla järjestettäisiin siten, että piirustukset säilytetään rakennuskonttorin geodeettiosaston arkistossa sekä että kaupungingeodeetin tulee toimittaa katselukset uutisrakennuksilla valvoakseen, että ne oikein sijoitetaan, jonka ohessa rakennuskonttorin talorakennusosasto valvoisi, että piirustuksia seurattiin.

*Pitennettyä rakennusaikaa myönnettiin*¹²⁾ maalari J. A. Hagmanille tontin n:o 4 suhteen Toukolan korttelissa n:o 913.

3. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Hermannin asemakaava. Rahatoimikamari kehoitti¹³⁾ kaupungin yleisten töiden hallitusta jouduttamaan Hermannin asemakaavan laatimista; hallitus ilmoitti¹⁴⁾ sittemmin, että sitä ei voinut tehdä ennenkuin suunniteltu, erästä kuritushuoneen alueen osaa koskeva tilusvaihto valtion kanssa oli toteutettu.

Ryssänkarin ja Suuren Katajakerin pakkolunastus. Sittenkun Ryssänkari ja Suuri Katajakeri nimisten saarien, niitä ympäröivine vesineen, jotka alueet valtion tarpeisiin pakkolunastettaisiin, arvioimista varten asetettu lautakunta oli arvioinut kysymyksessä olevat karit 5,000 markaksi hehtaarilta eli kaikkiaan 48,250 markaksi Ryssänkarista ja 46,100 markaksi Suuresta Katajakerista, edellistä karia ympäröivän vesialueen 500 markaksi hehtaarilta eli 11,670 markaksi ja jälkimmäistä karia ympäröivän vesialueen 1,000 markaksi hehtaarilta eli 28,500 markaksi eli yhteensä 134,520 markaksi, sekä sen ohessa hyl-

¹⁾ Rkmin pöytäk. 25. 4. 870 §. — ²⁾ S:n 9. 5. 1,201 §. — ³⁾ S:n 13. 6. 1,923 §. — ⁴⁾ S:n 22. 9. 2,815 § ja 28. 11. 4,112 §. — ⁵⁾ S:n 9. 5. 1,199 §. — ⁶⁾ S:n 11. 8. 2,464 §. — ⁷⁾ S:n 25. 4. 914 §. — ⁸⁾ S:n 16. 6. 1,977 §. — ⁹⁾ S:n 2. 5. 1,080 §. — ¹⁰⁾ S:n 5. 9. 2,599 §. — ¹¹⁾ S:n 5. 12. 4,176 §. — ¹²⁾ S:n 26. 9. 2,886 §. — ¹³⁾ S:n 13. 10. 3,161 §. — ¹⁴⁾ S:n 7. 11. 3,591 §.

jännyt kaupungin asiamiehen tekemän vaatimuksen Satamakarin lunastamisesta, tätä oli perusteltu sillä, että pakkolunastetun alueen raja tulisi niin lähelle karia, että maihin nousu ei voinut tapahtua sen eteläiselta puolelta, päätti¹⁾ rahatoimikamari maaherralle tehtävässä valituksessa vaatia, että kareista maksettava korvaus korotettaisiin 15,000 markaksi hehtaarilta ja korvaus Suurta Katajakaria ympäröivästä vesialueesta 1,500 markaksi hehtaarilta.

Tehtaanpuiston kuntoon panettaminen. Sittenkun rahatoimikamari oli kehoittanut²⁾ kaupungin yleisten töiden hallitusta antamaan lausuntonsa siitä, voitaisiinko n. s. Tehtaanpuisto panna kuntoon, lähetti³⁾ hallitus tätä tarkoittavan ehdotuksen, joka oli otettava käsiteltäväksi menoarvioehdotuksen yhteydessä.

Ruskeasuon ja Nyåkerin pakkolunastus. Sittenkun maaherra marraskuun 11 p:nä 1920 annetulla päätöksellä oli vahvistanut kaupungin pakkolunastuksen kautta saamien Ruskeasuon ja Nyåker nimisten alueitten lunastusrahan, valtuutti⁴⁾ kaupunginvaltuusto, joka katsoi määrätyn pakkolunastusarvon olevan liian korkean, rahatoimikamarin anomaan rahamäärän alentamista. Asia pantiin vireille Helsingin pitäjän kihlakunnan oikeudessa sittenkun kaupungingeodeetti W. Lille sekä kaksi jäävõtöntä henkilöä, arkkitehti H. Andersin ja rakennusmestari R. Villman, kamarin kehoituksesta⁵⁾ olivat toimittaneet uuden kysymyksessä olevien alueitten arvioimisen. Lokakuun 7 p:nä antamallaan päätöksellä vahvisti kihlakunnanoikeus riidanalaisen lunastusrahan määrän 791,580 markaksi, eli 15 markaksi neliömetriltä, josta päätöksestä rahatoimikamari päätti⁶⁾ vedota Turun hovioikeuteen.

Herrojen Andersinin ja Villmanin jättämää 5,010 markan laskua arvioimisesta, pöytäkirjan laatimisesta sekä saapumisesta Helsingin pitäjän kihlakunnanoikeuteen ei rahatoimikamari hyväksynyt⁷⁾, jotavastoin kamari päätti⁷⁾ että mainituille herroille kanslian tarverahoista maksettaisiin yhteensä 3,000 markan palkkio.

Hertonäsän tilan vesirajat. Sittenkun Hertonäs gods aktiebolag yhtiö y. m. vuonna 1917 olivat Uudenmaan läänin maaherralta anoneet määräystä maanmittarille käydä Hertonäsän tilan vesirajat, päätti⁸⁾ rahatoimikamari maaherralta pyytää määräystä toimitusinsinöörille käsitellä myöskin kysymystä siihen kuuluvien vesijättömaiden jaosta.

Kulkuväylän sulkeminen. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli rahatoimikamarille antanut toimeksi⁹⁾ hankkia kaupungille lupa Hieta- ja Jätkäsaaren satamalaitteilla sulkea Jätkäsaaren ja Saukon välinen salmi, oli merenkulkuhallitus kamarin tiedustelun johdosta ilmoittanut¹⁰⁾, että hallituksen taholta ei ollut estettä suunnitellulle toimenpiteelle. Kamarin esityksestä oli sittemmin maaherra suokokuun 26 p:nä antamallaan päätöksellä määrännyt Uudenmaan läänin tiepiiri-insinöörin K. Fr. Appelgrénin toimittamaan lainmukaisen katselmuksen paikalla. Toimitusmiehen joulukuun 19 p:nä antaman¹¹⁾ kuulutuksen mukaan toimitettaisiin katselmus seuraavan tammikuun 9 p:nä, jota ennen rahatoimikamarin kansliahuoneistossa pidettäisiin kokous, ja kehoitettiin niitä henkilöitä, jotka katsoivat asian koskevan heidän oikeuttaan, siinä sitä valvomaan.

Vanhan hautausmaan laajentaminen. Kirkkohallintolautakunnan anomuksen, että kaupunki, siinä tapauksessa että se voisi ostaa jonkun osan Lapin-

¹⁾ Rkmin pöytäk. 21. 7. 2,320 §; vrt. 1919 vuod. kert. siv. 209. — ²⁾ Rkmin pöytäk. 19. 5. 1,401 § ja 13. 10. 3,175 §. — ³⁾ S:n 31. 10. 3,476 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 9. — ⁵⁾ Rkmin pöytäk. 23. 5. 1,473 §. — ⁶⁾ S:n 13. 10. 3,143 §. — ⁷⁾ S:n 13. 10. 3,144 §. — ⁸⁾ S:n 31. 3. 419 §. — ⁹⁾ Ks. tätä kert. siv. 24. — ¹⁰⁾ Rkmin pöytäk. 17. 3. 298 a §. — ¹¹⁾ S:n 22. 12. 4,502 §.

niemeä, siitä luovuttaisi tarpeellisen alueen vanhan hautausmaan laajentamiseksi, rahatoimikamari epäsi¹⁾.

Käyttöoikeus kortteliin n:o 42. Koska rahatoimikamarin tietoon oli tullut, että Venäjän neuvostohallitus nojautuen Tarton rauhansopimukseen oli vaatinut korttelissa n:o 42 sijaitsevien tonttien n:ojen 2 ja 4, joilla entinen venäläinen sotilassairaala sijaitsi, luovuttamista, oli²⁾ rahatoimikamarin kanslia kirjelmässä valtioneuvostolle ilmoittanut, että kaupungilla oli omistusoikeus sanottuihin tontteihin ja anonut, että niitä ei luovutettaisi kaupunkia kuulematta. Filosofianmaisteri A. Hästeskolle ja varatuomari J. Ugglalle annettiin toimeksi selvittää omistusoikeussuhteet. Sittenkun tuollainen selvitys oli annettu³⁾, päätti⁴⁾ kamari valtioneuvostolle lähettää jäljennöksen siitä.

Ehdotettuja maaosastoja. Sittenkun Talin kartanoa Pitäjänmäen aseman luona oli tarjottu kaupungille lunastettavaksi ja kaupungingeodeetti ja kaupunginasemakaava-arkkitehti olivat arvioineet tilan paitsi rakennuksia ja irtaimistoa 4,250,000 markaksi, valtuutti⁵⁾ rahatoimikamari puheenjohtajansa ja jäsenen herra Björkenheimin neuvottelemaan sen ostamisesta, jolloin kaupunki saattoi myöntyä 8,000 markan hintaan hehtaarilta.

Sittenkun kasvatuslautakunta oli ehdottanut, että Uppgård niminen tila Finnbyn kappelin Tuomarinkylässä vastaisessa huutokaupassa ostettaisiin Sjötorpin kasvatuslaitosta varten, oli rahatoimikamari antanut agronomi G. Colérukselle toimeksi tarkastaa ja arvioida tila. Arviokirja osoitti 100,000 markan loppusumman, irtaimistoa mukaanlaskematta. Rahatoimikamari epäsi⁶⁾ tehdyn ehdotuksen.

Rahatoimikamari epäsi⁷⁾ niinkään tehdyn tarjouksen Helsingin pitäjän Malmin kylässä sijaitsevan ½ Starenin talon ostamisesta 1,883,920 markan hinnasta.

Oulunkylän vuokrapalstojen numeroiminen. Oulunkylän kunnanvaltuusto ilmoitti, että Oulunkylän silloisen taajaväkisen yhteiskunnan yhteiskuntavaltuusto syyskuun 27 p:nä 1919 oli vahvistanut m. m. kunnassa sijaitsevien kaupungin vuokrapalstojen nimitykset ja numeroimisen, sekä pyysi että kaupunki noudattaisi mainittua päätöstä. Rahatoimikamari myöntyi⁸⁾ esitykseen ja oli voimassaoleviin vuokrasopimuksiin tehtävä uusia nimityksiä koskeva merkintä.

Hertonäs ja Boxbackan y. m. arvioiminen. Rahatoimikamari määräsi⁹⁾, että Hertonäs gods aktiebolag ja Boxbacka aktiebolag nimisille yhtiöille aikaisemmin kuulunut kiinteä omaisuus oli arvioitava, jotta vahvistettaisiin minkä arvoisena mainittu omaisuus oli tilinpäätöksessä otettava huomioon.

Kaupungin maa-alueita koskeva kartta. Sittenkun rahatoimikamari oli kehoittanut kaupungin yleisten töiden hallitusta valmistuttamaan kaupungin kaikkia maa-alueita käsittäviä, tarkoilla korkeusviivoilla varustettuja karttoja sekä jouduttamaan vastahankittujen maa-alueiden kartoittamista ja edellisiin liittämistä, ilmoitti hallitus, että rakennuskonttorin geodeettiasastolla säilytetyt alkuperäiset kartat olivat laaditut mittakaavassa 1:2000, mutta että pienennettyjä karttoja mittakaavassa 1:4000 myöskin löytyi, sekä ilmoitti että yleisen yleissilmäyskartan mittakaavassa 1:5000 ja toisen, irtolehdlille laaditun, korkeusviivoilla varustetun kartan mittakaavassa 1:4000 teettäminen tulisi maksamaan yhteensä 32,000 markkaa. Kamari kehoitti¹⁰⁾ hallitusta merkitsemään rahamäärän 1922 vuoden menoarvioehdotukseen.

¹⁾ Rkmrin pöytäk. 13. 1. 82 § ja 2. 5. 1,076 §. — ²⁾ S:n 21. 7. 2,332 §. — ³⁾ Ks. valt. pain. asiakirj. n:o 15 vuodelta 1919, siv. 10. — ⁴⁾ Rkmrin pöytäk. 4. 8. 2,407 §. — ⁵⁾ S:n 27. 1. 32 §. — ⁶⁾ S:n 17. 2. 32 §. — ⁷⁾ S:n 21. 7. 2,333 §. — ⁸⁾ S:n 28. 7. 2,364 §. — ⁹⁾ S:n 8. 12. 4,218 §. — ¹⁰⁾ S:n 2. 5. 1,072 §; vrt. tätä kert. siv. 284.

*Sörnäs*in rautatielaituri. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli päättänyt kaupungin haltuun ottaa rautatielaiturin Sörnäsin satamassa ¹⁾ antoi ²⁾ rahatoimikamari asiamiehelle toimeksi laatia luovutus sopimus siten, että kaupungin toimintavapaus satamalaitteiden laajentamiseen nähden tulevaisuudessa ei tulisi sidotuksi.

Munkkiniemeen johtava raitiotielinja. Kirjelmässä tammikuun 10 p:ltä 1918 oli Osakeyhtiö M. G. Stenius tehnyt ehdotuksen Munkkiniemeen suuntautuvan vastaisen raitiotieliikenteen järjestämiseksi. Siinä mainittiin, että Töölön, Fredriksperin ja Hagan liikenne oli kasvanut niin suureksi, että It. Viertotietä pitkin kulkeva raitiotielinja ei enää voinut sitä tyydyttää, minkätähden erityinen linja läntistä Töölöä, Meilansia, Seurasarta ja Munkkiniemeä varten kävisi tarpeelliseksi ja myöskin kannattavaksi. Linja johdettaisiin Huopalahden poikki vievältä raitiotiesillalta Toivolan laakson kautta, jossa Seurasarelle johtava linja yhtyisi siihen, Bjälbon ja tulevien yliopistonklinikain välitse, edelleen pitkin rantaa Mechelinkadulle ja Arkadiakatua pitkin Henrikinpuustikkoon, mahdollisesti rautatientorille. Yhtiö huomautti, että myöskin kaupungilla olisi etua sellaisesta linjasta ja tulisi sentähden kaupungin itsensä tai Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön välityksellä rakentaa ainakin osa siitä. Ehdotusta tulisi perusteellisesti tutkia, koska Bjälbon ja Meilansin katujen välinen matka näytti vaativan voimassa olevan kaupunginasemakaavan muuttamista.

Kaupungin yleisten töiden hallitus, jonka lausuntoa asiasta oli vaadittu, asetti sen valmistelua varten valiokunnan. Tämän laatimassa promemoriassa huomautettiin, että rantatie pitkin Humallahtea oli varattu rauhallista kävelyliikennettä varten, jota paitsi ehdotettu linja Mechelinkadulla tulisi kulkemaan yhdensuuntaisesti ja liiaksi lähellä kauan suunniteltua raitiotielinjaa Runeberg- ja Topeliuskaduilla, mikä ei tulisi kannattavaksi. Uusi raitiotielinja olisi sentähden mieluummin johdettava Länt. Viertotieltä Munkkiniemenkatua ja Toivolankadun luoteista osaa pitkin Huopalahteen, jotavastoin Töölön linjan kuormitusta voitaisiin vähentää osaksi uuden, Runeberg- ja Topeliuskatuja pitkin kulkevan linjan, osaksi tulevan keskuspuiston kautta johdetun Fredriksperiin vievän linjan avulla, jotapaitsi Länt. Viertotiellä olisi tilaa neljälle raiteelle. Mahdollinen vaihtoehto olisi myöskin nopea liikennelinja Töölönlahden läntiseltä rannalta Eläintarhan kautta ja pitkin Snellmankatua Huopalahden poikki vievälle sillalle. Sittenkun kuitenkin yhtiön valiokunnassa oleva edustaja oli pyytänyt, että käsiteltäisiin ainoastaan kysymystä väliaikaisesti Munkkiniemeen johtavasta linjasta ja kysymys vastaisen linjan suunnasta jätettäisiin sillensä, huomautti valiokunta, että edellinen linja, kuten aikaisemmin oli ehdotettu, voitaisiin johtaa Länt. Viertotieltä Munkkiniemenkatua pitkin Toivolankadulle, jolloin kuitenkin näiden katujen yhdistäminen saattoi aiheuttaa erinäisiä vaikeuksia niiden eri korkeussuhteen johdosta; Osakeyhtiö M. G. Stenius kustantaisi ja rakentaisi linjan. Tähän ehdotukseen yhtyi sittemmin myöskin kaupungin yleisten töiden hallitus.

Kuitenkin anoi Osakeyhtiö M. G. Stenius syyskuun 3 p:nä, että koko kysymys vallitsevan taloudellisen tilanteen takia saisi raueta, minkätähden rahatoimikamari päätti ³⁾ poistaa asian diaarista.

Liikenneyhteydet kansanpuistoihin. Sittenkun Korkeasaareen kulkevan höyrylaivanpäällikkö A. Öster oli ilmoittanut aikovansa hankkia suuremman lautan sekä anonut että hän tämän suunnitelman toteuttamiseksi saisi kymmeneksi

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 50. — ²⁾ Rkmrin pöytäk. 25. 8. 2,540 §. — ³⁾ S:n 12. 9. 2,669 §.

vuodeksi yksinoikeuden mainitulle saarelle johtavaan liikenteeseen, minkä ohessa maksuja korotettaisiin, oli rahatoimikamari asettanut komitean pohtimaan kysymystä liikenneyhteyksistä kansanpuistoihin koko laajuudessaan. Komitea mainitsi, että Korkeasaarelle suuntautuva liikenne, niinkuin se viimeksi oli järjestetty, oli joka suhteessa ollut tyydyttävä ja tuotti sen ohessa kaupungille n. 60,000 markkaa vuodessa ilman vastaavia menoja. Sitävastoin oli Seurasaarelle johtava liikenne epätydyttävä, koska höyrypurjet kulkivat epäsäännöllisesti ja usein oli sattunut, että saarella kävijät vallitsevan sadeilman aikana olivat maanteitse saaneet palata kaupunkiin; kaupungilla ei myöskään ollut oikeutta kuljetusmaksujen vahvistamiseen eikä liikenneveron kantamiseen. Mustikkamaa, joka äskettäin oli luovutettu käytettäväksi, kaipasi myöskin parempia kulkuyhteyksiä. Tämän johdosta komitea ehdotti, että herra Österille annettaisiin yksinoikeus Korkeasaarelle, Seurasaarelle ja Mustikkamaalle suuntautuvaan liikenteeseen, että rahatoimikamari vuosittain vahvistaisi lippujen hinnat ja kaupungin osuuden niihin, että herra Öster hankkisi uuden höyrylautan Korkeasaarelle suuntautuvaa liikennettä varten, että vanha lautta välittäisi Mustikkamaalle suuntautuvaa liikennettä, että herra Öster hankkisi uuden puren Seurasaarelle suuntautuvaa liikennettä varten samoin kuin ne ylimääräiset purjet, joita sunnuntaisin tarvittaisiin kaikilla linjoilla. Tehdäkseen mahdolliseksi uusien laivojen hankkimisen, joiden hinnan laskettiin nousevan lähes miljoonaan markkaan, tulisi rahatoimikamarin myöntää herra Österille korkeintaan 300,000 markan laina ensimmäistä kiinnitystä vastaan molempiin laivoihin, jotka olisivat palovakuutettavat vähintään lainan määrästä. Täten voitaisiin kansanpuistoihin suuntautuva liikenne järjestää ilman kaupungille koituvia suoranaisia menoja. Rahatoimikamari päätti ¹⁾ kaupunginvaltuustolta anoa valtuutusta järjestää liikenne kansanpuistoihin samojen periaatteiden mukaan kuin Korkeasaarelle suuntautuva liikenne aikaisemmin oli järjestetty. Sittenkun tämä valtuutus oli saatu, ²⁾ hyväksyi ³⁾ kamari periaatteessa komitean ehdotuksen.

Sittemmin anoivat ⁴⁾ herrat A. Öster ja J. G. Bäckström kaupungin lahjoitusrahastojen varoista 300,000 markan lainaa 100,000 markan kiinnitystä vastaan Alice nimiseen höyrypurteen ja 200,000 markan kiinnitystä vastaan uuteen höyrylauttaan, joka laskettiin valmistuvan toukokuun 1 p:ään 1922 ja voitiin arvioida 500,000 markan arvoiseksi. Sittenkun satamakapteeni ja satamainsinööri S. Randelin olivat tarkastaneet edellisen laivan ja arvioineet sen 170,000 markan arvoiseksi, myönsi ⁵⁾ rahatoimikamari ensimmäistä kiinnitystä vastaan Alice nimiseen höyrypurteen hakijalle 100,000 markan lainan sillä ehdolla, että täytetäkaus hankittaisiin sekä että laiva palo- ja merivakuutettaisiin täydestä arvostaan; lainamäärästä oli puolet maksettava takaisin 4 vuoden kuluttua, neljäs osa 6 vuoden ja neljäs osa 8 vuoden kuluttua. Sen ohessa hyväksyi ⁶⁾ rahatoimikamari laaditun ehdotuksen kansanpuistoihin suuntautuvaa liikennettä koskevaksi toimilupasopimukseksi, mikä oli seuraava:

»Toimilupasopimus.

Helsingin kaupungin rahatoimikamari myöntää täten höyrypursien omistajille A. Österille ja J. G. Bäckströmille yksinoikeuden kaupungin kansanpuistoihin Korkeasaarella, Mustikkamaalla ja Seurasaarella suuntautuvaan henkilöliikenteeseen höyrypursilla, allamainituin ehdoin:

¹⁾ Rkmin pöytäk. 1. 9. 2,567 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 56. — ³⁾ Rkmin pöytäk. 17. 10. 3,205 §. — ⁴⁾ S:n 8. 12. 4,221 §. — ⁵⁾ S:n 29. 12. 4,537 §. — ⁶⁾ S:n 29. 12. 4,536 §.

1) Toimilupa-aika on kymmenen (10) vuotta, tammikuun 1 p:stä 1922 lukien;

2) liikenne Korkeasaarelle alkaa ensi avovedellä sekä ylläpidetään päivittäin, ellei satu sellaisia jäästeitä, jotka ovat vaarallisia höyrypurrelle, keskeytymättä joulukuun 15 p:ään saakka kulkuvuoroluettelon mukaan, jonka rahatoimikamari joka vuosi erittäin vahvistaa;

3) liikenne Mustikkamaalle ja Seurasaarelle alkaa luonnonpuistojen intendentin määräyksen mukaan huhtikuun 15 p:n ja toukokuun 15 p:n välisenä aikana, riippuen sääsuhteista sekä ylläpidetään päivittäin keskeytymättä syyskuun 15 p:ään saakka, rahatoimikamarin joka vuonna vahvistaman kulkuvuoroluettelon mukaan;

4) toimiluvanhaltijan tulee tarvittaessa huolehtia liikenteen häiriytymättömästä jatkumisesta tarpeellisella määrällä apupursia;

5) milloin kulkuvuoroja peruutetaan konevian tai haaksirikon johdosta, ovat toimiluvanhaltijat velvolliset hankkimaan sijaan varapursia;

6) maksut höyrypursilla tehtävistä matkoista suoritetaan taksan mukaan, jonka rahatoimikamari vuosittain maaliskuussa vahvistaa kunakin aikana vallitsevain hintasuhteiden perusteella, jolloin otetaan huomioon, että nykyistä hintatasoa vastaa maksu

a) Korkeasaarelle ja Mustikkamaalle koko lipusta 1 markka 50 penniä sekä lapsilipusta (alle 12 vuotta vanhat lapset) 50 penniä ja

b) Seurasaarelle koko lipusta 3 markkaa sekä lapsilipusta 1 markka.

Muist. 1. Koululapsien, jotka opettajan johdolla käyvät saarella, tulee saada 50 %:n alennus lipunhinnasta. Sellaisista lipuista ei kaupungille makseta liikenneveroa.

Muist. 2. Luonnonpuistojen intendentin sekä saarella toimessa olevien henkilöiden tulee perheineen saada vapaaliput. Korkeasaaren ja Seurasaaren ravintolanvuokraajien käytettäväksi sekä Työväenyhdistyksen tarpeiksi Sini-vuorenmaalla annetaan kullekin 4 vapaalippua;

7) liikenneveroa maksavat toimiluvanhaltijat kaupungille niin kauan kuin nyt voimassa olevat lipunhinnat pysytetään, 25 penniä koko- ja 10 penniä lapsilipulta. Lipunhintoja korotettaessa tai alennettaessa korotetaan tai alennetaan liikenneveroa samassa suhteessa;

8) rahatoimikamari määrää joka vuosi tavan, miten asianmukainen valvonta kaupungille tulevien liikennemaksujen suhteen toimeenpannaan;

9) Helsingin kaupunki järjestää ja ylläpitää kustannuksellaan maihinlaskupaikkoja pursia varten kaupungin laitureilla ja saarilla, sekä hoitaa ja kustantaa tarvittavien lippujen painattamisen;

10) yhdellä iltapäivävuorolla Seurasaarelle sallitaan toimiluvanhaltijain poiketa 4—5 laiturille Pohjoisen Lauttasaaren rannalla ynnä lähellä sijaitsevilla saarilla; sen ohessa olkoon heidän sallittu poiketa Granöseen ja Svartholmaan sekä Munkkiniemeen, ellei sen johdosta Seurasaarelle suuntautuva liikenne häiriinny;

11) jos toimiluvan haltijat rikkovat tätä sopimusta vastaan, menettävät he heti toimilupa-oikeutensa, ellei rahatoimikamari rikkomuksen laatuun nähden ehkä tyydy muuhun hyvitykseen.

Kaupunki on myöskin oikeutettu vaatimaan korvausta kontrahdin rikkomisen johdosta aiheutetusta vahingosta;

12) jos riitaisuuksia syntyy tämän sopimuksen johdosta Helsingin kaupungin ja toimiluvanhaltijain välillä, ovat ne annettavat Helsingin kauppa- ja teollisuutta ja merenkulkua käsittelevän sovintolautakunnan ratkaistaviksi,

jonka päätökseen ja jonka sääntöjen määräyksiin molemmat riitapuolet sitoutuvat ilman vetoamista alistumaan.

Tätä sopimusta on laadittu kaksi kappaletta, toinen rahatoimikamarille ja toinen toimiluvanhaltijoille.»

Veden jakelu satamaposteista. Rahatoimikamari päätti¹⁾ että satamaliikennekonttori ottaisi haltuunsa vedenjakelun kaupungin satamaposteista vuoden 1922 alusta lukien ja järjestettäisiin se siten, että satamakonttori saisi tästä koko tulon, jonka ohessa vesijohtolaitos veloittaisi konttoria kaikesta mittarien osoittamasta kulutetusta vedestä voimassa olevan taksan mukaan sekä saisi sen ohessa korvausta vesipostien hoidon ja ylläpidon aiheuttamista todellisista kustannuksista sekä korkoa ja kuoletusta niiden perustamiskustannuksille. Sen ohessa oli satamakonttoria kehoitettava 1922 vuoden menoarvioehdotusta²⁾ laatiessaan merkitsemään tästä aiheutuvat tulot ja menot, huomioon ottaen, että mikään korvaus sen viranpitäjille lisätyöstä prosentittain maksettavina sivutuloina ei saisi tulla kysymykseen, lukuunottamatta satamakaapteenille ja satamakirjurille ohjesäännön mukaisesti tulevia sivutuloja.

Kaasuvalaistuksen uudenaikaistuttaminen. Sittenkun kaasulaitos oli ehdottanut, että suuremmassa laajuudessa toimeenpantaisiin auerlyhtyjen muuttaminen invertlyhdyiksi, minkä kautta saavutettaisiin sekä parempi katuvalaistus että säästöä kaasunkulutuksessa, oli kaupungin teknillisten laitojen hallitus anonut, että, vaikka mainittua työtä ei voitu katsoa uutistyyksi, tähän tarvittavat kustannukset, 35,000 markkaa, saataisiin suorittaa hallituksen käytettävänä olevasta määrärahasta kaasulaitoksen uutistöitä varten. Rahatoimikamari päätti³⁾ käsityksensä lausua, että ehdotettu toimenpide käsitti sellaisen tarpeelliseksi havaitun uudenaikaistuttamisen ja uutishankinnan, joka saatettiin kustantaa kysymyksessä olevasta määrärahasta.

Sähkövirran hankinta Nickbyn mielisairaalaan. Kaupungin sairaalaylihallitus ilmoitti, että valaistusvirran kehittämiseksi Nickbyn mielisairaalaan öisin käytäntöön otetun akkumulaattoripatterin käyttö oli osoittautunut kalliiksi ja että sopimus sähkövirran toimittamisesta lähiseutuun oli irtisanottu toukokuun 1 p:ään 1921 sekä sitti, että yövirtaa vastaisuudessa otettaisiin Eteläsuomen voimaosakeyhtiön Nickbyssä sijaitsevalta uudelta muuntajasemalta. Seikkaperäisessä selvityksessä katsoi kuitenkin sähkölaitos, että myöskin siinä tapauksessa, että akkumulaattoripatteri myytiin, tulisivat käyttökustannukset, korko ja kuoletus muutuskustannuksille mukaan luettuina, olemaan suuremmat kuin aikaisemmin, johtuen etupäässä siitä, että sairaalaan olisi palkattava uusi koneenkäyttävä, minkätähden rahatoimikamari epäsi⁴⁾ ylihallituksen ehdotuksen.

Lämmityslaitteita kulkutautisairaalaan. Rahatoimikamari päätti⁵⁾, että kulkutautisairaalan pois pääsykylvetämisosastojen lämmittämistä varten sinä aikana, jolloin höyrypannuja ei lämmitetä, hankittaisiin kaupungin lämpöteknikon ehdottamia sähkölämmityslaitteita.

Sähköjohtojen uudelleen asettaminen. Vanhan seurahuoneen pihan julkipuolelle asetetut sähköjohdot oli⁶⁾ poistettava ja asetettava uudelleen sopivalla tavalla; kustannukset, n. 27,100 markkaa, suoritettaisiin mainitun talon muutusrakennustöitä varten osoitetusta määrärahasta.

¹⁾ Rkmin pöytäk. 22. 9. 2,834 §; vrt. tätä kert. siv. 279. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 131 ja 136. — ³⁾ Rkmin pöytäk. 19. 9. 2,802 §. — ⁴⁾ S:n 11. 4. 583 ja 584 §§. — ⁵⁾ S:n 17. 2. 43 §. — ⁶⁾ S:n 12. 12. 4,325 §.

Tavarasuojan rakentaminen Jätkäsaarelle. Rahatoimikamari valtuutti¹⁾ rakennuskonttorin Helsingin makasiiniosakeyhtiötä varten, tuotantohintaan teettämään paalutustyön Laivalaiturille rakennettavaksi ajottua suurta tavarasuojaa varten, sekä pyysi tietoa työkustannuksista. Rakennuskonttori ilmoitti²⁾ sittemmin, että kun yhtiö jo oli ostanut paalut, kysymyksessä olevat kustannukset oli laskettu 90,000 markaksi, josta pohjatutkimuksiin 9,000 markkaa, paalujen purkaukseen 1,000 markkaa ja itse työhön 80,000 markkaa; tarkoituksena oli rakentaa 86 pilariperustusta paaluille ja 96 perustusta kiinteälle kalliolle. Sittemmin oli Helsingin makasiiniosakeyhtiö tiedustellut, eikä rakennuskonttori voinut ottaa teettääkseen kysymyksessä olevaa tavarasuojaa sekä lausunut, että tavallisesti kannettu 10 % lisäys kustannuksiin työnjohdosta oli kohtuuton suunnitellunlaajuudessa suuressa rakennusyrityksessä. Vaaditussa lausunnossa huomautti kaupungininsinööri, että kaupunki työn johdosta lasketusta prosentittaisesta lisäyksestä sai ylimääräisen tulon sen viranpitäjän tekemän työn kautta, joka laajuutensa takia vaati myöskin heidän vapaa aikansa. Oli periaatekysymys, olivatko kaupungin viranpitäjät velvolliset tekemään sellaista työtä yksityisten hyväksi korvauksetta. Edelleen mainitsi kaupungininsinööri, että rakennuskonttori ei ollut halukas rakentamaan muitten kuin sellaisten pohjapiirustusten mukaan, jotka sen omasta toimesta oli laadittu, koska työn kestäessä usein täytyi tehdä muutoksia; julkipuolipiirustukset sitävastoin saatiin laatia muualla. Kun kuitenkin vieraan työnjohdon kautta kaupungin työpaikoilla saattoi syntyä epäjärjestystä ja rettelöitä ja vaara oli tarjona että laiturilaitteiden perustukset joutuisivat liian suuren paineen alaisiksi, katsoi kaupungininsinööri, että kysymyksessä oleva tavarasuojaa oli rakennuskonttorin toimesta rakennettava; niinkään ehdotti hän että Helsingin makasiiniyhtiön tästä tulisi maksaa 1.4 % rakennuskustannuksista piirustusten laatimisesta, 1,06 % työnjohdosta ja 1,24 % välittömästä valvonnasta, mitkä määrät asianomaiset virkamiehet saisivat; kaupungille taas olisi maksettava 2,3 % mainitusta määrästä. Kaikkiaan tulisi yhtiön niin ollen maksaa 6 % rakennuskustannuksista, työnjohdosta ja valvonnasta.

Kaupungin yleisten töiden hallitus katsoi, että rakennuskonttorin virkamiehillä oli täysi työ kaupungin omien töiden hoitamisessa ja rahatoimikamari, joka oli samaa mieltä, päätti senvuoksi Helsingin makasiiniyhtiölle ilmoittaa³⁾, että kaupunki ei voinut ottaa laatiakseen Laivalaiturille rakennettavan varasto-uoja-uutisrakennuksen piirustuksia eikä huolehtiakseen siinä tarvittavasta teknillisestä johdosta.

Kaupungin museon alueen portit. Sittenkun kaupungin museon hallitus oli anonut teetettäväksi kaksi porttia museoaluetta ympäröivään aitaukseen 3,800 markan arvioiduin kustannuksin, päätti⁴⁾ rahatoimikamari kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta merkitsemään tätä varten tarvittavan määrärahan 1922 vuoden menoarvioehdotukseen.

Katujen tasoitus. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli oikeuttanut kaupungin yleisten töiden hallituksen rahatoimikamarin annettua suostumuksensa käyttämään 200,000 markkaa menoarvioon Pakaankadun⁵⁾ tasoittamiseen merkityn määrärahan lisäksi, päätti⁶⁾ kamari oikeuttaa hallituksen aloittamaan työt.

Sittemmin oikeutettiin⁷⁾ hallitus edelleen ja kaupunginvaltuuston marraskuun 16 p:nä osoittamien töiden⁵⁾ lisäksi aloittamaan työt Meilanskadulla sekä

¹⁾ Rkmmr:n pöytäk. 14. 2. 26 §. — ²⁾ S:n 18. 8. 2,498 §. — ³⁾ S:n 15. 12. 4,371 §. —

⁴⁾ S:n 7. 6. 1,748 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 53. — ⁶⁾ Rkmmr:n pöytäk. 13. 10. 3,176 §. — ⁷⁾ S:n 19. 12. 4,418 §.

lisäämään työmiesten lukua Merholman yhdistämiseksi mannermaan kanssa toimitettavissa töissä.

Rahatoimikamari kehoitti¹⁾ kaupungin yleisten töiden hallitusta korjautamaan jalkakäytävän Haagaan johtavalla raitiotiellä olevalla Grejuksen pysäkillä.

Tie Tuomarinkylään. Koska oli osoittautunut, että aikaisemmin suunniteltu tie Baggbölestä Tuomarinkylään tulisi kulkemaan alueen läpi, joka oli useiden palstatilallisten yhteinen ja jonka lunastus kohtaisi vaikeuksia, päätti²⁾ rahatoimikamari, että oli ryhdyttävä neuvotteluihin tien rakentamisesta muuhun suuntaan, jota vastoin kysymys kahden palstan ostosta sai raueta.

Puomi hevosiä varten. Poliisimestarin anomuksesta kehoitti³⁾ rahatoimikamari kaupungin yleisten töiden hallitusta 1922 vuoden menosääntöehdotukseensa merkitsemään määrärahan rautapuomin hankkimiseen Merisatamaan 10 hevosen sitomista varten.

Vallilan kadut. Erinäisten Vallilan katujen puutteellisen ylläpidon johdosta tehtyjen valitusten vuoksi päätti⁴⁾ rahatoimikamari kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta 1922 vuoden menosääntöehdotukseensa merkitsemään tarvittavan määrärahan puheenalaisten katujen korjausta varten.

Kaivopuiston teiden ylläpitäminen. Erinäiset It. Kaivopuiston huvilanomistajat olivat rahatoimikamariin jättäneet kantelukirjelmän huomauttaen siitä tavasta, millä rakennuskonttori oli soveltanut huhtikuun 10 p:nä 1907 vahvistetun Ullanlinnan kaivopuiston rakennusjärjestyksen 1 §:ää, että yleinen tie huvila-alueella on huvilanomistajien yhteisesti kustannettava tonttiansa pinta-alan mukaan, ja sikäläisten teiden puhtaanapitokin oli järjestetty samalla tavalla, vaikkeivät huvilanomistajat lain mukaan olleet velvollisia yhteisesti kustantamaan sitä. Kantelun tekijät huomauttivat, että kaikkien Kaivopuiston teiden kustannukset oli pantu huvilanomistajien suoritettavaksi, jolloin kuitenkin 10 % oli vähennetty Ison ja Läntisen Puistotien kustannuksista; sen lisäksi he mainitsivat, ettei heitä Itäistä Puistotietä päällystettäessä tervasepelikiveyksellä vuonna 1914 ollut rakennusjärjestyksen määräyksen mukaisesti kuultu asiassa, ja etteivät he olleet halukkaita maksamaan kaupungin kokeilua epäonnistuneilla kadunpäällystysaineilla.

Rakennuskonttorin työpäällikön ilmoitettua, että tontinomistajien suoritettaviksi oli pantu sekä It. Kaivopuiston teiden että viereisen Ison Puistotien toisen puolen kustannukset, kuten oli laita erinäisissä VI kaupunginosan osissa, päätti⁵⁾ rahatoimikamari kehoittaa rakennuskonttoria tekemään ehdotuksen uudeksi niiden It. Kaivopuiston teiden kunnossapidon kustannusten jaoksi, joiden kunnossapito oli huvilanomistajien yhteisesti hoidettava ja joihin oli luettava ainoastaan Saunakadun ja huvilatontin n:o 9 perimmäisen rajaviivan välinen Itäinen Puistotie ja siitä haarautuvat sivutiet. Koska edelleen puhtaanapito alueella poliisijärjestyksen mukaan esittämättömästi oli asianomaisten tontinomistajain asia, kehoitettiin puhtaanapitolaitosta, sittenkun uusi kustannusten jako oli suoritettu, koettamaan sopia tontinomistajien kanssa katujen puhtaanapidon luovuttamisesta kaupungille samoilla perusteilla. Sen ohessa oli mainitun alueen teiden sekä kunnossa- että puhtaanapitokustannukset kirjanpidossa erotettava näitten töiden kustannuksista muissa osissa Kaivopuistoa.

¹⁾ Rkm:n pöytäk. 12. 12. 4,322 §. — ²⁾ S:n 19. 12. 4,417 §. — ³⁾ S:n 18. 8. 2,499 §. — ⁴⁾ S:n 5. 9. 2,601 §. — ⁵⁾ S:n 14. 4. 704 §.

Sittemmin hyväksyi¹⁾ rahatoimikamari, tehtyään siinä pienen muutoksen, rakennuskonttorin ehdotuksen mainittujen kustannusten jaoksi asianomaisten tontinomistajain kesken heidän tonttiensa pinta-alan mukaan, ja oli ehdotus, sittenkun asianosaisia oli kuultu, alistettava maistraatin harkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Rautatie Hertonäsiin. Rahatoimikamari päätti²⁾ valtioneuvostolta anoa lupaa rakentaa Oulunkylän eteläisestä vaihteesta Hertonäsiin rautatie, jonka pituus arvioitiin 9½ km:ksi. Sittemmin päätti³⁾ kamari anoa, että mainittu lupa myönnettäisiin sekä Oulunkylän—Hertonäsin että Malmin—Hertonäsin rataosiin nähden, jonka kautta radan väliaikainen liittäminen päätetään Malmin kohdalla kävisi mahdolliseksi, kunnes kaupungin rahataloudellinen asema sallisi rakentaa sillan Vantaanjoen poikki.

Tilan varaaminen rautateitä varten. Kaupunginvaltuuston kaupungin satamaolojen järjestämistä⁴⁾ koskevan päätöksen johdosta kehoitti⁵⁾ rahatoimikamari kaupungin yleisten töiden hallitusta hankkimaan tarkemman selvityksen kysymyksestä tilan varaamisesta ehdotettuja rautatielinjoja varten Sörnäsän niemekkeeltä Fredrikseriin Kumtähden kautta, Vikiin pitkin Vanhankaupunginlahden länsirantaa ja Katajanokalle Siltavuorenlahden poikki.

Palanut paja. Oulunkylän talon paja paloi toukokuun 8 p:nä sen johdosta, että kipeniä oli pudonnut rakennuksen pärekatolle⁶⁾. Rakennus oli palovakuutettu 700 markasta, Suomen palovakuutusyhtiö oli arvioinut vahingon 200 markaksi, mikä määrä oli maksettu⁷⁾ rahatoimikonttoriin.

Metsien vakuutus. Kaupungin metsät vakuutettiin⁸⁾ väliaikaisesti 4½ milj. markasta Suomen metsänomistajain keskinäisessä metsäpaloapuyhdistyksessä.

Korvaus istutusten kunnossapidosta. Koska erinäisten laitosten istutusten hoidosta suorittamat korvausmäärät eivät vastaa kaupungin kustannuksia, kehoitettiin⁹⁾ rahatoimikonttorin kansliaa asianomaisten kanssa neuvottelemaan puheenalaisten korvausten korottamisesta.

Tiedusteluja. Kunnalliseen keskustuimistoon lähetettiin¹⁰⁾ rakennuskonttorin laatimat vastaukset tiedusteluihin vuokra-alueita varten laadituista kaupunginasemakaavoista sekä katujen ja viemärijohtojen laittamisesta ja kunnossapidosta valtakunnan kaupungeissa.

Korvaus luovutetusta käyttöoikeudesta. Tehtailija H. Wilekenille myönnettiin¹¹⁾ Uudenmaanlänin maaherran tammikuun 3 p:nä 1921 antaman päätöksen johdosta 300 markan vuotuinen korvaus vuosina 1920—24 pakko-luovutuksen kautta menettämästään käyttöoikeudesta Bölen esikaupungissa oleviin n. s. Löffströmin peltoihin.

Oikeus pitää vuokralaisia. Kaksi henkilöä, jotka olivat vuokranneet asunon Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen rakennuksista, oikeutettiin¹²⁾ pitämään vuokralaisia. Sitävastoin evättiin mainitun yhtiön johtokunnan esitys, että se vastedes saisi ratkaista tuollaiset asiat, koska se oli ristiriidassa niiden ehtojen kanssa, joilla kaupunki oli saanut valtioapua puheenalaisten rakennusten teettämiseen.

Vahvistettuja vuokria. Rahatoimikamari vahvisti¹³⁾ ne vuokramäärät, minkä sai kantaa Osuuskunta Käpylän r. l. Käpylässä olevista uutisrakennuksista vuokratuista asuinhuoneistoista.

1) Rkmrin pöytäk. 22. 9. 2,836 §. — 2) S:n 7. 4. 543 §. — 3) S:n 14. 7. 2,294. — 4) Ks. tätä kert. siv. 62. — 5) Rkmrin pöytäk. 14. 7. 2,290 §. — 6) S:n 16. 6. 1,940 §. — 7) S:n 26. 9. 2,879 §. — 8) S:n 23. 5. 1,474 §. — 9) S:n 1. 12. 4,151 §. — 10) S:n 26. 9. 2,864 § ja 29. 9. 2,908 §. — 11) S:n 20. 1. 65 § ja 17. 2. 30 §. — 12) S:n 14. 4. 682 §. — 13) S:n 8. 12. 4,219 §.